

PRAKTICKÁ MODLITBA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Král' 19,1–18; Mat 6,5–8; Luk 11,2–4; Mat 6,5–15; Dan 9,4–19; Rim 8,26.27

ÚVODNÝ TEXT

Ludia, dúfajte v neho v každom čase, vylievajte si pred ním srdce! Boh je naším útočiskom. (Ž 62,9)

Aký je tvoj modlitebný život? Ako často sa modlíš? Je tvoja modlitba naplnená vrúcnosťou a očakávaním? Modlíš sa denne alebo len v krízových situáciách? Vyzerajú tvoje modlitby predovšetkým ako nekonečný zoznam prosieb a žiadostí, alebo Boha vo svojich modlitbách hlavne chváliš a ďakuješ Mu?

Modlíš sa len ráno po zobudení a niekedy večer pred spaním? Alebo si nájdeš čas na modlitbu aj uprostred rušného dňa? Možno si sa pravidelne modlil v nejakej modlitebnej skupine alebo si si dokonca vyskúšal, aké je to modliť sa *neustále*. Zažil si už moc a prítomnosť Boha prostredníctvom modlitby, ktorá do tvojho života priniesla naozajstnú zmenu?

Modlitba je neustálym spojením medzi nami (ratolestami, vetvičkami) a Ježišom (viničom). „Ak chceme rásť a prosperovať, musíme neustále čerpať miazgu a výživu zo Živého viniča. Ak totiž budeme oddelení od Viniča nebudeme mať žiadnu silu.“ (EW 73) Toto je požehnanie vytrvalej modlitby. Boh nás počuje a vždy odpovedá vo svojom čase a svojím dokonalým spôsobom – hoci nie vždy tak, ako by sme očakávali.

Tento týždeň sa budeme venovať modlitbe ďalších biblických postáv. Zamyslíme sa nad praktickými spôsobmi, ako posilniť modlitbu v každodennom živote.

OSNOVA LEKCIE

Tento týždeň budeme pokračovať v premýšľaní o dôležitosti modlitby pre náš duchovný život. Tentoraz sa zameriame na jej konkrétne a praktické aspekty – teda ako sa modliť v časoch krízy, ako rozumieť zdanlivo nevypočutým prosbám a ako nás sám Ježiš učil rozprávať sa s Otcou.

- 1Král' 19,12–15: Eliáš – modlitba uprostred životnej krízy (nedeľa)
- 2Kor 12,7–9: Pavol – prípady „nevypočutých“ modlitieb (pondelok)
- Mat 6,5–15: Ježiš – najkrajšia lekcija modlitby (utorok)
- Dan 9,4–19: Daniel – modlitba zahŕňajúca chválu, vyznanie, prosby aj vďakyvzdanie (streda)
- Rim 8,26.27: Prečo a ako sa teda modliť? (štvrtok)

ELIÁŠ – MODLITBA V KRÍZE

¹²Po zemetrasení prišiel oheň, ale Hospodín nebol v ohni. Po ohni sa ozval tichý a príjemný šelest. ¹³Len čo ho Eliáš počul, zahalil si tvár plášťom, vyšiel a postavil sa pred vchod do jaskyne. Vtom ho niekto oslovil: „Čo tu robíš, Eliáš?“ ¹⁴Odvetil: „Príliš som horlil za Hospodína, Boha zástupcov, lebo Izraeliti opustili tvoju zmluvu, zrúcali tvoje oltáre a tvojich prorokov pozabíjali mečom, takže som zostal iba sám. Snažia sa však i mňa pripraviť o život.“ ¹⁵Hospodín mu povedal: „Vydaj sa na spiatočnú cestu smerom k Damaskej púšti. ...“ ¹⁸V Izraeli si ponechám sedemtisíc mužov, všetko takých, ktorých kolená sa neskláňali pred Baalom a ktorých ústa ho nebozkávali.“ (1Kráľ 19,12–15.18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Verný Eliáš žil v časoch tak naplnených hriechom, že kráľ Acháb, „v snahe urážať Hospodína, Boha Izraela, predstihol všetkých predošlých izraelských kráľov“ (1Kráľ 16,33). Nesporne najdramatickejšie momenty v Eliášovom živote sa odohrali počas zápasu na vrchu Karmel (pozri 1. Kráľov 18). Acháb a všetci občania kráľovstva napokon na vlastné oči videli, že Boh naozaj odpovedá na modlitby. V dejinách Izraela išlo o nesmierne významnú udalosť. A práve preto, že moment na Karmeli bol taký veľkolepý a pamätný, pôsobí šokujúco, že sa situácia tak rýchlo zmenila k horšiemu.

Prečítaj si 1Kráľ 19,1–18 a venuj osobitnú pozornosť Eliášovým modlitbám a Božej interakcii s ním. Čo je v tomto prípade podstatou Eliášovej skľúčenia? V čom sa Božia odpoveď líši od toho, čo sa stalo na vrchu Karmel?

Napriek tomu, že Boh odpovedal na každú Eliášovu modlitbu, sa prorokov emocionálny, duševný aj fyzický stav veľmi rýchlo zmenil – v priebehu jedného dňa! Hoci Eliáš v ten deň zažil veľké víťazstvo s Bohom, v stave vyčerpania dopustil, aby jeho vieru v Boha premohol strach zo smrti. Na tomto príbehu je pozoruhodné, že hoci Eliáš podľahol skľúčenia a zastrašovaniu, Boh sa k nemu sklonil s nežnou starostlivosťou a opakovane mu poskytol jedlo a vodu (1Kráľ 19,5.6), takže „posilnený tým pokrmom putoval štyridsať dní a štyridsať nocí až na Boží vrch Horeb“ (1Kráľ 19,8). A keď sa mu Boh napokon zjavil, bolo to úplne odlišným spôsobom ako kedykoľvek predtým.

Niekedy v našom živote Boh odpovedá veľmi priamym, mocným a nepochybiteľným spôsobom. To posilňuje našu vieru a prežívanie Božej blízkosti a prítomnosti.

Sú však aj chvíle či obdobia, keď váhame a podliehame pokušeniam. Máme pocit, že naša viera sa otriasa a že nasledovať Boha je príliš ťažké. Čakáme, že Boh odpovie presne tak, ako to od Neho očakávame. Neuvedomujeme si však, že Jeho myšlienky a cesty sú oveľa vyššie a múdrejšie ako naše vlastné (Iz 55,8.9). Tak ako nerozumieme mnohým skutočnostiam v Božom stvorení, nemalo by nás prekvapovať, že máme problém porozumieť všetkým spôsobom, akými nás Boh vedie.

APLIKÁCIA

- **Boh, náš dobrý a láskavý Otec, presne vie, čo potrebujeme. Ako sa môžeme naučiť byť aj uprostred problémov a trápení pokojní, dôverovať Mu a mať svoj zrak upretý na Neho? Skús práve teraz Bohu vyjadriť svoje pochybnosti.**

KEĎ SA MODLITBY ZDAJÚ BYŤ NEVYPOČUTÉ

⁷Preto, aby som sa nepovyšoval, bol mi daný do tela osteň, satanov posol, aby ma udieral, a tak aby som sa nepovyšoval. ⁸Preto som trikrát prosil Pána, aby sa odo mňa vzdialil. ⁹Ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.“ Preto sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. (2Kor 12,7–9)

Možno sa za niečo modlíš už veľmi dlho, možno dokonca roky, a pomaly nadobúdaš presvedčenie, že Boh tvoje modlitby nepočuje. V Písme nachádzame povzbudenie: „Proste a bude vám dané“ (Mat 7,7), „ak prosíme o niečo podľa jeho vôle“ (1Ján 5,14). Ako rozumieš týmto zaslúbeniam?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Anna je príkladom oddanej ženy, ktorá sa modlila za niečo veľmi konkrétne (1Sam 1,10–17). Spočiatku sa zdalo, že Boh jej modlitby nepočuje. Ona však vytrvala a Boh odpovedal – vo svojom dokonalom čase a podľa svojej vôle. Niekedy čakanie prehlbuje naše putovanie s Bohom, keď sa učíme viac Mu dôverovať.

V Dávidovom žalme čítame: „Ľudia, dúfajte v neho v každom čase, vylievajte si pred ním srdce! Boh je naším útočiskom.“ (Ž 62,9) *Dúfať*. V hebrejčine doslova *dôverovať, veriť*. Dôverujeme Bohu, že On naozaj vie, čo je najlepšie? A dôverujeme Mu aj vtedy, keď nevidíme okamžitú odpoveď na naše modlitby? Veríme, že nakoniec odpovie v ten pravý čas a že to bude tá najlepšia odpoveď?

Niekedy naše modlitby nemusia byť vypočuté tak rýchlo, ako by sme chceli, alebo spôsobom, aký si predstavujeme. Aké rady nám v tomto smere dáva Biblia?

- *Hľadaj Božiu vôľu, nie svoju vlastnú* (Mat 6,10; 1Ján 5,14.15).
- *Zváž svoje motívy* (Prísľ 16,2; Jak 4,3).
- *Uvažuj, či nemáš nejaký skrytý hriech* (Ž 66,18; 1Pet 3,12; Prísľ 15,29).
- *Zostávaj v Bohu a v Jeho Slove* (Ján 15,7).
- *Modli sa vo viere* (Heb 11,6; Jak 1,6; Mar 11,24; Mat 21,22).
- *Zváž stav svojho srdca (je pokorné alebo pyšné)* (Jak 4,6; 1Pet 5,6).
- *Vytrvaj* (1Tes 5,17.18).
- *Odpúšťaj druhým* (Mar 11,25.26).
- *A napokon, Boh vidí celkový obraz a vie, čo je pre nás najlepšie* (Rim 8,28; Ef 3,20; Jer 29,11–13). Niekedy je Jeho odpoveď jednoducho taká, akú počul Pavol: „Stačí ti moja milosť.“ (2Kor 12,9)

- **Tým kľúčovým faktorom, ktorý určuje našu reakciu na zdanlivo nevypočuté modlitby, je náš obraz Boha. Ak vnímame Boha ako vzdialeného a nezaujímajúceho sa, náš vzťah s Ním sa oslabuje. V takej situácii hľadaj v Biblii uistenia o Jeho láske a starostlivosti a modli sa, aby sa tvoj skreslený obraz o Ňom stal jasnejším.**

APLIKÁCIA

JEŽIŠ NÁS UČÍ, AKO SA MODLIŤ

¹⁴Lebo ak vy odpustíte ľuďom ich previnenia, aj vám odpustí váš nebeský Otec. ¹⁵Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani vám váš nebeský Otec neodpustí vaše previnenia. (Mat 6,14.15)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Ježišovej dobe ľudia oceňovali dlhé a starostlivo zostavené modlitby. Takéto modlitby pôsobili takmer ako divadelné predstavenie. Obsahovali mnoho vznešených slov a obrátov. Ľudia sa ich učili spamäti. Ježiš o takýchto modlitbách nepovedal nič dobré (pozri Mat 6,5–8). Dá sa konštatovať, že ich odsúdil ako okázalé prejavy „zbožnosti“.

Učeníci nielenže videli Ježiša modliť sa, ale vnímali, že modlitba je dôležitou súčasťou Jeho života (pozri Luk 5,16; 6,12; 9,18; 22,41; 24,30; Mar 1,35; 6,46). Chápali, že Ježišove modlitby sú v jasnom protiklade k modlitbám náboženských vodcov. Viac než kedykoľvek predtým si začali uvedomovať skutočnú podstatu modlitby. Učeníci teda Ježiša prosili: „Pane, nauč nás modliť sa.“ (Luk 11,1)

Ježiš ukázal svojim učeníkom (a ich prostredníctvom aj nám), že na modlitbu nepotrebujeme žiadne vzletné frázy. Modliť sa môžeme jednoducho, vlastnými slovami. Ukázal, že naše modlitby by mali byť úprimné a zo srdca.

Prečítaj si texty Luk 11,2–4 a Mat 6,5–15 a všimni si nasledujúce aspekty modlitby, ktorú učil Ježiš:

- *Otče náš, ktorý si na nebesiach*: Uznanie vášho osobného vzťahu s Otcom všetkých.
- *Posväť sa meno tvoje*: Uznanie Božej svätosti v nás vyvoláva úctu a rešpekt.
- *Príď kráľovstvo tvoje*: Túžba po Božom návrate a po tom, aby v nás prebýval Svätý Duch, kým sa tak nestane.
- *Buď vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi*: Odovzdať sa a modliť sa, aby sa v našom živote diala Božia vôľa. Nekladme dôraz na to, čo chceme my, ale dôverujme, že Bo vie, čo je pre nás najlepšie.
- *Chlieb náš každodenný daj nám dnes*: Prosme o to, čo potrebujeme k životu, fyzicky (jedlo a voda) aj duchovne (Ježiš a Jeho živé Slovo).
- *Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom*: Čiňme pokánie, hľadajme odpustenie a pamätajme na to, aby sme odpustili tým, ktorí nám ublížili, rovnako ochotne, ako nám odpúšťa Boh.
- *Neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého*: Prosme o ochranu a útočisko pred zlom na tomto svete (Žalm 91).
- *Lebo tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky*: Vyznávajme, že všetko, čím sme, všetko, čo máme, a všetko, čo robíme, patrí Bohu. Iba On si zaslúži našu slávu a chválu (1Kron 29,11).

APLIKÁCIA

- Prestaňme s povrchnými modlitbami. Radšej sa každé ráno obráťme k Bohu, aby sme sa porozprávali s Tým, ktorý nás miluje viac ako ktokoľvek iný. Čo ti bráni modliť sa tak, ako vieš, že je to najlepšie? Pomodli sa hneď teraz tak, ako ťa Ježiš pozýva.

CHVÁLA, VYZNANIE, PROSBY A VĎAKYVZDANIE

⁴Modlil som sa k Hospodinovi, svojmu Bohu, a vyznával som: „Ó, Pane, veľký a mocný Bože, ktorý verne zachovávaš zmluvu s tými, čo ťa milujú a dodržiavajú tvoje prikázania. ⁵Zhrešili sme a bezbožne konali zlo. Vzopreli sme sa a odklonili sme sa od tvojich prikázaní a príkazov. ... ¹⁸Bože môj, naklôň svoje ucho a počúvaj. Otvor svoje oči a pozri na naše zničené mesto, ktoré nesie tvoje meno. Svoje prosby ti nepredkladáme pre svoju spravodlivosť, ale pre tvoje veľké milosrdenstvo. ¹⁹Pane, počúvaj! Pane, odpusť! Pane, vypočuj a konaj! Nemeškaj, kvôli sebe samému, Bože môj, lebo tvoje mesto a tvoj ľud nesú tvoje meno. (Dan 9,4.5.18.19)

Ježiš *naučil* svojich učeníkov modliť sa. Jednoduchými krokmi predstavenými v modlitbe *Otče náš* sa môžeme riadiť, keď prichádzame k Bohu súkromne, v rodinnom kruhu alebo v cirkevnom spoločenstve. Vždy však pamätajme na to, že modlitba je rozhovor s Bohom ako s priateľom. Ako sme už spomenuli, naše modlitby príliš často vyzerajú ako zoznam žiadostí. Ježiš nás však naučil, že *modliť sa* znamená oveľa viac!

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Danielovu modlitbu v Dan 9,4–19. Čomu všetkému sa Daniel venuje vo svojej modlitbe? Pokús sa jeho modlitbu rozdeliť na jednotlivé časti.

Uvažuj, ako by si mohol do svojich modlitieb zahrnúť nasledujúce zložky:

- *Chvály*: Chvála je vyjadrenie uctievania toho, kým Boh je a aký je. Prečítaj si Žalm 100, ktorý je nádherným chválospevom o Bohu. Uvažuj o rôznych Božích menách a Jeho veľkolepom charaktere. Chváľ Ho za to, že je твоjím Vykupiteľom, Spasiteľom, Utešiteľom, Liečiteľom, Dobrým Pastierom a Skalou. Uvažuj o Ňom ako o Alfe a Omege všetkého.

- *Vyznanie hriechov a odpustenie*: Keď sa priblížime k Bohu, aby sme sa s Ním rozprávali a zostávali v Ňom, budeme si čoraz jasnejšie uvedomovať, že sa potrebujeme zbaviť všetkého, čo nás od Neho oddeluje a čo nám bráni mať s Ním osobnejší vzťah. Čím bližšie sme k Nemu, tým viac vidíme svoju nehodnosť a mizériu. To nás núti prosiť Ho, aby odstránil naše hriechy a formoval náš charakter na Jeho podobu. Ak očakávame, že nám Boh odpustí, musíme byť pripravení aj my odpustiť ostatným. Apoštol Jakub píše: „Vyznávajte si teda navzájom hriechy a modlite sa jeden za druhého, aby ste boli uzdravení. Veľa zmôže účinná modlitba spravodlivého.“ (Jak 5,16)

- *Prosbu*: S akými problémami práve zápasíš? Týkajú sa rodiny, priateľov, zdravia, financií, práce alebo štúdia? Kde konkrétne potrebuješ, aby ti Boh dal silu a múdrosť? A naopak, kto potrebuje tvoju podporu? Ako ju môžeš najlepšie poskytnúť? Modli sa konkrétne za tieto oblasti a týchto ľudí. Pros, aby sa diala Božia vôľa.

- *Vďakyvzdania*: Prečítaj si Fil 4,6 a premýšľaj o požehnaniach v tvojom živote. Možno si hneď spomenieš na dôležité udalosti. Ale čo tie všedné každodenné maličkosti, ktoré tak často považujeme za samozrejmosť? Sme neustálymi príjemcami Božieho milosrdenstva. Prečo teda prejavujeme tak málo vďačnosti a prečo nie sú naše chvály za Božie skutky častejšie?

■ Skloň sa na modlitbe a vyjadrí Bohu svoju chválu, vyznaj svoje hriechy, predlož Mu svoje prosby a vyjadrí svoju vďačnosť za Jeho dary.

APLIKÁCIA

ĎALŠIE ASPEKTY MODLITBY

²⁶Takisto aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti. Ved' nevieme ani to, za čo sa máme modliť. Ale sám Duch sa za nás prihovára nevysloviteľnými vzdychmi. ²⁷Ale ten, čo skúma srdcia, pozná zmýšľanie Ducha, lebo sa prihovára za svätých tak, ako chce Boh. (Rim 8,26.27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečo sa modliť, keď Boh všetko vie skôr, ako Mu niečo povieme? Prečo by sme sa mali modliť, keď Boh je Vševediaci? „Modlitba je otvorením srdca Bohu ako priateľovi. Nemáme ňou poučat Boha o tom, akí sme, ale seba pripraviť na to, aby nás On prijal. Modlitba neprivádza Boha k nám, ale nás vedie k nemu.“ (SC 93; CK 62) Áno, Boh pozná naše túžby a potreby a vie o každom úmysle nášho srdca. Modlitba je však užitočná *pre nás*. Pomáha nám *zastaviť sa* uprostred zhonu života, *uznať* zvrchovanosť Boha a podriaďiť sa Mu. Keď Boha pozveme do svojho života, otvorí sa široké možnosti pre Jeho konanie. A navyše, Svätý Duch sa za nás prihovára, keď nevieme, ako sa modliť (Rim 8,26.27).

- *Prečo sa modliť, keď je všetko v poriadku?* Pýcha a pocit sebestačnosti (pozri 3. lekcii) môžu byť jednou z najväčších prekážok účinného a mocného modlitebného života. Keby sme si uvedomovali, ako veľmi Boha potrebujeme, prichádzali by sme k Nemu oveľa naliehavejšie! Ak Ho dokonali anjeli vyvyšujú a uctieujú, prečo by sme si my, hriešni ľudia, mali myslieť, že Ho potrebujeme menej? Čo o tejto pravde hovoria texty Mat 5,6 a Iz 44,3?

- *Aká je úloha viery v modlitbe?* Prečítaj si Heb 11,6 a zamysli sa nad slovami z knihy *Výchova*: „Modlitba a viera spolu úzko súvisia a treba ich skúmať spoločne. V modlitbe viery sa nachádza božská veda a musí jej porozumieť každý, kto chce, aby jeho životné dielo bolo úspešné. Kristus povedal: *Verte, že dostanete všetko, za čo sa modlíte a za čo prosíte. Budete to mať.* (Mar 11,24) Objasňuje nám, že naše prosby majú byť v súlade s Božou vôľou. Máme prosiť o to, čo nám zaslúbil, a všetko, čo dostávame, máme použiť na konanie jeho vôle. Pri splnení podmienok je zaslúbenie nespochybniteľné. ... Nemusíme hľadať nejaký vonkajší dôkaz požehnania.“ (Ed 257.258; Vých 222)

- *S kým by som sa mal modliť?* Mali by sme sa modliť predovšetkým osamote (len Boh a ja), pretože modlitba a štúdium Biblie sú životodarnou silou vášho vzťahu s Bohom. Vyhradme si čas na skúmanie svojho srdca. Rozprávajme sa s Bohom a počúvajme Ho (Mat 6,6). Mali by sme sa tiež modliť s našimi rodinami alebo v malých skupinách (Sk 12,12), lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení, tam je prítomný aj Boh (Mat 18,20). A mali by sme sa modliť aj v našom zborovom spoločenstve (Jak 5,13–16). Všetky tri typy modlitby sú dôležité.

- *Ako mám počúvať?* Modlitba je viac než len rozhovor s Bohom. Pri modlitbe Bohu dovoľme, aby prehovoril do nášho života a urobil v ňom zmenu. Najjasnejším a najbezpečnejším spôsobom, ako to urobiť, je čítať Bibliu a modlitbu spojiť so štúdiom Písma počas nášho osobného stíšenia. Dajme si pozor, aby sme neskĺzli do počúvania svojich vlastných názorov a predstáv. Skúmajme Písmo a počúvajme Božie posolstvo.

■ **Čo z vyššie uvedených bodov považuješ za najnáročnejšie? Prečo?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Keby sme viac premýšľali o Ježišovi a menej o sebe, oveľa živšie by sme cítili jeho prítomnosť.“ (SC 102; CK 69)

„Ak sa budeme radiť so svojimi pochybnosťami a strachmi alebo sa budeme snažiť vyriešiť všetko, čo nevidíme jasne, skôr ako budeme mať vieru, zmätok sa bude len zväčšovať a prehľbovať. Ale ak prideme k Bohu s pocitom bezmocnosti a závislosti, akí v skutočnosti sme, a v pokornej, dôverujúcej viere oznámime svoje potreby Tomu, ktorého poznanie je nekonečné, ktorý vidí všetko v stvorení a ktorý riadi všetko svojou vôľou a slovom, On môže a bude venovať pozornosť nášmu volaniu a nechá svetlo zažiarit v našich srdciach.“ (SC 96.97; CK 65)

„Slovami chvály sa človek vznesie bližšie k nebu. Anjeli v nebesiach velebia Boha piesňami a hudbou. Prejavom svojej vďačnosti sa blížime k chválorečeniu nebeských zástupov. ... Prichádzajme teda k svojmu Stvoriteľovi úctivo a radosne s *chválospevom a zvukom piesne* (Iz 51,3).“ (SC 104; CK 70)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ktorý koncept z vyššie uvedených citátov vás najviac inšpiruje? Ktorý koncept je pre vás najzložitejší?
2. Čo ďalšie sa môžeme naučiť z modlitebného života ľudí v Biblii? (Spoimeňme aspoň Ezd 10,1; 2Kráľ 13,4; Jon 4,2.3; Hab 3,1; 2Kráľ 19,14–19; Jer 32,16–25; Neh 1,4–11; 1Kráľ 8,22–54.)
3. Ako rozumiete úlohe pôstu pri modlitbe?
4. Čo by ste chceli zmeniť alebo zaviesť do svojho modlitebného života na základe štúdia z tohto týždňa? Čo vám v týchto zmenách bráni? Ako ich môžete uviesť do svojho života?

ZHRNUTIE

Biblia obsahuje správy o jednotlivcoch, ktorí mali živý a vytrvalý modlitebný život, a o iných, ktorí ho nemali. Keď budeme hľadať na jej stránkach, vždy nájdeme niekoho, s kým sa môžeme stotožniť, bez ohľadu na stav nášho vzťahu s Bohom. Nájdeme tam aj mnoho zaslúbení, ktoré nás povzbudia a povedú v našom živote viery. Naším cieľom by mal byť duchovný rast – naše oči by mali byť upreté na Ježiša, ktorý je naším najväčším príkladom a ktorý je Pôvodcom a Dokonávateľom našej viery.